

uitgevonden, waren de menschen zoo ingenomen met dit bewijs van menschelijk vernuft, dat ze aanvanke-lijk tusschen de echte en de machinale kant slechts één verschil erkenden: dat in den prijs. Dat de echte kant van veel beter kwaliteit en veel duurzamer was, daarom bekommerde men zich niet.

Tegenwoordig echter, nu men gezien heeft, dat de machine niet alleen zegen, doch ook zeer zeker vloek bracht; dat we mooi op weg waren naar een eenvormigheid, die alle energie dreigde te dooden, komt het handwerk weer in eere.

En nu zien we ook wel weer het verschil tusschen echte en de machinaal-gewerkte kanten!

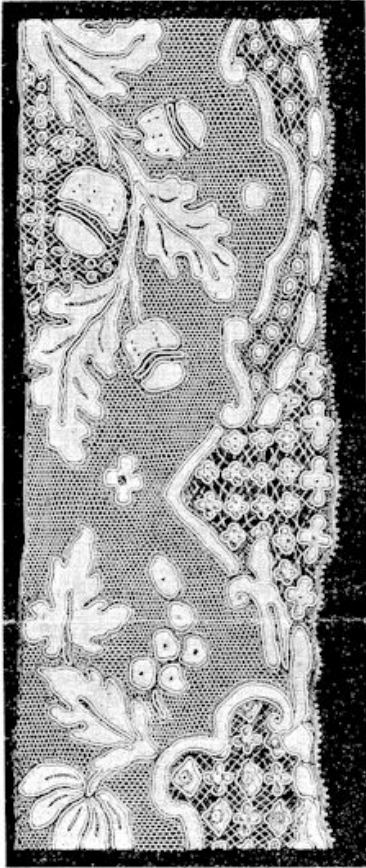
Voor me ligt een prospectus van de kantwerkschool te Leiden, welke ten doel heeft: het aanleeren van een nuttige en aangename bezigheid, het opwekken van den zin voor fraaie handwerken, het louteren van den kunstmaak, het vormen van geoefende krachten, voor wien het steeds een vreugde zal zijn, kleding en woning met echte kanten, onvergankelijk inschoonheid en duur, te kunnen versieren.

Ditzelfde doel streven ook de andere kantwerkscholen na. In Leiden echter is er naast de eigenlijke school nog een kantwerkerij „De Tulp”, waarvoor de leerlingen worden gezocht uit den netten werkenden stand. De bedoeling is haar op te leiden tot zelfstandig thuiswerken. Tegelijk met dit prospectus werd me toegezonden een, met zeer veel afbeeldingen van kantwerk voorzien boekje, getiteld: Beknopte geschiedenis van de klos- en naaldkant door D. de Vos.

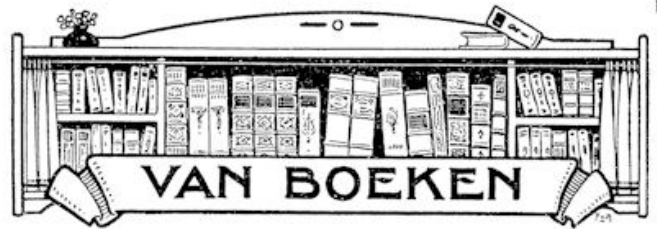
Wanneer er onder onze lezeressen zijn, die veel voor handwerken voelen, kan ik haar zeer aanraden met dit werk, dat gecartonneerd f 1.75 kost, kennis te maken.

Al wat dienen kan tot opleving van onzen goeden naam als kunstminnend en kunstvoortbrengend volk verdient onze aandacht. En vooral is dit het geval met een zoo bij uitstek vrouwelijke bezigheid als het vervaardigen van klos en naaldkant.

J. M. W.-W.

Oude Brusselsche naaldkant.
(Bloemen en netwerk door elkaar verwerkt).

Het moderne bijgeloof door J. Visser.
Uitgave van E. J. Bosch Jbzn. te Baarn.

Na eerst uiteengezet te hebben, wat onder bijgeloof moet worden verstaan, na tegenover het bijgeloof het geloof geplaatst te hebben, gaat de schrijver na, hoe de Christelijke kerk er tegenover staat en noemt hij de oorzaken, die tot de herleving van het bijgeloof in den nieuwen tijd aanleiding gaven.

Dan worden achtereenafgehandeld: Het Spiritisme, Christians Science, Geloofs- en gebedsgenezing en Astrologie.

De behandeling is zoo, dat ook eenvoudigen haar kunnen volgen en de bestrijding van de verschillende dwalingen, die tot bijgeloof voeren, is afdoend.

Het is goed, dat in onzen tijd vooral op de vormen, waarin het bijgeloof zich nu openbaart, eens gewezen wordt. Meisjesverenigingen zullen zeker goed doen, dit boek te bestellen en wie niet al te zeer bedorven is door eenzijdige romanlectuur, zal dit frischgeschreven werkje zeker met genoegen lezen.

Van harte aanbevolen.

K.

III.

Het is een lange geschiedenis, van de eerste aarzelende pogingen der boekdrukkunst tot de moderne drukkerijen, waar een reuzenmachine, als het moet zelfs vier-en-zestig bladzijden van een courant in één ratel-slag bedrukt, de bladen ordent, ze vouwt tot couranten en ze in stapeltjes van een bepaald aantal voor het drukkersjongetje neerlegt. Het is nu bijna zoo, als de bekende mop van de Amerikaansche vleeschwarenfabrieken vertelt, waar aan het ééne eind heele varkens in de machine gaan en ze aan het andere eind als worsten er weer uit komen. Zoo verslindt inderdaad een moderne pers aan het ééne eind heele rollen blank papier en aan het andere eind vallen de couranten er uit, kant en klaar, gevouwen en wel. Vaak wordt er dan nog bij verteld, dat, wanneer de machine terugdraait, de worsten weer in varkens veranderen. Welnu, bijna is het zoo met de couranten. Oud papier wordt weer vermalen en tot mooie rollen wit papier gemaakt, die de persen opnieuw even gretig opnemen en aan het andere eind als mooi gevouwen couranten neertellen.

De kunst van den boekdrukker was eerst heel bescheiden, hij vulde eenvoudig den schrijver en den ver-